

INTERVIEW WILLEM HEIN SCHENK

Oud-Winschoter Willem Hein Schenk (51) is partner van architectenbureau De Zwarte Hond. Daarnaast is hij voorzitter van de Bond van Nederlandse Architecten. „Het wordt nooit meer zoals het was.”

▲ Voorzitter Willem Hein Schenk van de Bond van Nederlandse Architecten groeide op in Winschoten. Het afbreken van theater De Klinker vindt hij 'doodzonde'. Foto: BNA

‘Krimp is niet alleen kwestie van stenen’

Mannus van der Laan

AMSTERDAM/GRONINGEN Willem Hein Schenk werd in 2011 voorzitter van de Bond van Nederlandse Architecten (BNA). Hij dacht toen dat de architectuur de grootste klappen wel achter de rug had. „Niets bleek minder waar. Het werd nog veel erger.” Architectenbureau De Zwarte Hond, met vestigingen in Groningen, Rotterdam en Keulen, waarvan hij een van de vier partners is, heeft het aan den lijve ondervonden. Het bureau is gekrompen van 80 medewerkers in 2008 naar de helft nu.

We spreken Schenk in het BNA-kantoor in het oostelijk havengebied in Amsterdam. Ook de bond is niet ongeschonden uit de crisis gekomen. Veel leden hebben hun lidmaatschap noodgedwongen opgezegd, waardoor de formatie is gehalveerd en 'de slagkracht verminderd'. De BNA heeft zichzelf opnieuw moeten uitvinden. „We treden niet meer zozeer op als belangenbehartiger van architecten, maar van architectenbureaus. Het ondernemerschap staat nu bij ons voorop.”

Een groot deel van zijn jeugd heeft Schenk doorgebracht in Winschoten. Zijn in 2000 overleden vader Gerard Schenk was lange tijd directeur van De Klinker. Dat het theater is afgebroken, vindt hij 'doodzonde'. „Veel theatergebouwen uit de jaren zeventig zaten te ruim in hun jasje. Het onderhoud was erg duur. De huidige generatie cultuurgebouwen is compacter, multifunctioneler en

‘Architecten komen niet meer weg met een fraai beeld alleen’

flexibeler, zoals de Nieuwe Kolk in Assen van ons eigen bureau.”

Onlangs werd bekend dat de bouw in het laatste kwartaal van 2013 licht is aangetrokken. Een kwartaal eerder was dat ook al met de opdrachtenportefeuille van architecten gebeurd. Er gloort licht aan het eind van de tunnel. Maar Schenk blijft nuchter. Het herstel is 'broos'. „Het wordt nooit meer zoals het was. De architectuur is in de jaren negentig en de jaren nul meegedreven op de economische groei. Tussen 2000 en 2008 is er enorm veel gebouwd. Daarna is het vrij abrupt gestopt.”

Voorals bureaus die zich hebben toegelegd op woningbouw, kregen het zwaar te verduren. „Een geluk voor De Zwarte Hond is dat we naast woningbouw ook altijd utiliteitsbouw op het gebied van zorg, onderwijs en cultuur hebben gedaan. Verder hebben we op tijd ingezet op Europese aanbestedingen. Mede daardoor hebben we de crisis overleefd.”

Het tijdperk van grote uitbrei-

dingswijken, zoals Meerstad ooit was bedoeld, is voorbij. De komende jaren moeten architecten het vooral hebben van kleinschalige initiatieven die van onderop komen. Het vergt een andere houding van de beroepsgroep. „Architecten moeten de klant toegevoegde waarde leveren. Ze komen niet meer weg met een fraai beeld alleen. Opdrachtgevers letten ook op of het gebouw goed is te exploiteren.”

Er is veel minder geld beschikbaar: woningbouwcorporaties investeren amper nog in nieuwe huizen, consumenten kunnen minder lenen voor hypotheek. Schenk: „Maar als het gevolg is dat woningen inboeten aan kwaliteit, dan ben ik daar een groot tegenstander van. Het financieringsprobleem is tijdelijk. Bouwen doen we voor een veel langere termijn. In de jaren tachtig is er door de crisis kwalitatief slecht gebouwd. We moeten nu eerder zoeken naar compacte, slimme woningen die duurzaam, flexibel en energiezuinig zijn. Goede huizen in een aantrekkelijke setting die voor meerdere doelgroepen bruikbaar zijn.”

Een geval apart zijn krimpgebieden als Oost-Groningen. Het is volgens Schenk van groot belang dat deze leefbaar blijven en betaalbare voorzieningen behouden. „Je moet kritisch kijken waar je wel of niet bouwt. Het is niet alleen een kwestie van stenen. We moeten veel meer dan in het verleden samenwerken met diverse partijen om problemen als krimp het hoofd te bieden.”